

טקס כ"ב בשבת

בסימן אדמה

והתיישבות

מרכז המבקרים בניצן

ת.ד. 19 ניצן 7928700 | 077-4324101
ימים א'-ה' 09:00-16:00 | יום ו' - בתיאום מראש
להזמנות: info@merkazkatif.co.il
www.mkatif.org | מרכז קטיף

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

2

על הכמה עומדים חבורה לכבושה בבגדי פלמ"ח, סביב עיתון

קריינים: (חלוקת קטעי הקריאה גמישה בהתאמה למס' המשתתפים)

- יצומצם במידה ניכרת שטחה של המדינה היהודית העתידית
- מדינה יהודית תקום על 17% משטחי ארץ ישראל המערבית, מדינה ערבית על 40% מן השטח ו-43% אחוז כולל ירושלים יישארו בידי המנדט הבריטי.
- התוכנית החדשה קובעת כי הנגב הצפוני יועד להיות חלק מהמדינה הערבית והנגב הדרומי יועד להישאר בשטח הבריטי.

(פורצת מהומה, החברים קוראים בכליל צעקות)

זה לא ייתכן! אסור שזה יקרה! זה נורא ואיום! מה עושים?

חברים יקרים!

שקט! שקט בבקשה!

כידוע לכולנו הרוב המוחלט של היישוב היהודי מרוכז במרכז הארץ בין גדרה לחדרה ועוד ריכוז של התיישבות בצפון הארץ. האוכלוסייה בנגב מונה כ-50,000 תושבים, רובם המוחלט בדווים, יש רק מאות בודדות של מתיישבים יהודים במספר מועט של קיבוצים בנגב הצפוני ובשלושת המצפים. המפה עגומה, יש ליצור מציאות חדשה בשטח שתאלץ את הגורמים הבינלאומיים לשקול את מפת החלוקה מחדש.

- יש להקים במהירות הבזק ישובים חדשים בנגב, ובכך לשנות את גבולות המדינה העתידית!

אנחנו נקים ישובים חדשים בנגב, והם יהיו חייבים להיכלל במדינה היהודית שתקום במהרה.

אנו מתארגנים כעת על הקמת 11 נקודות בנגב במוצאי שבת...

(מהומה בקהל, ברקע נזרקים המשפטים הבאים: זה לא מוגזם מידי? אולי לעבות את הקיימים?

רעיון נהדר! ומה על בטחון המתיישבים? איך יהיה מים לכולם? ומה עם הברטים? הבריטים יפנו את היישובים!)

- שקט בבקשה! אי אפשר לנהל דיון ברעש כזה. תנו לנו לענות על השאלות ששאלתם

- הסיבה העיקרית להיקפו הנרחב של המבצע המתוכנן היא ליצור מציאות חדשה בנגב הצפוני תוך כדי משיכת דעת הקהל לעניין. גם בחו"ל וגם בציבור היהודי בארץ תוך הדגשת חשיבות הנגב לבריטים יהיה קשה לפנות בכוח מספר רב כל כך של נקודות.

- הקרבה היחסית בין הנקודות, תאפשר להן לסייע אחת לשנייה בנושאי ביטחון ולוגיסטיקה בהמשך דרכן כיישובים חדשים.

- כולנו מכירים את הפתגם היכן שתעבור המחרשה שם יעבור הגבול! וכך הוא הדבר!

מבצע י"א הנקודות יוצא לדרך!

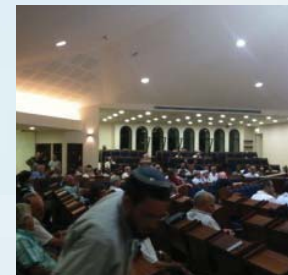
- חלוקת תפקידים אצל מוטקה ורוחלה.

קריינים:

כתב על כך ביומנו ד"ר יוסף ויץ, מראשי הקרן הקיימת לישראל: "אותה שעה, נולד אצלנו הרעיון על חיזוק עמדתנו באותם אזורים שמתנכלים לנתקם מאתנו. הקמת עמדות - זו הייתה התגובה ובעמדות בזק הכתוב מדבר, שיהפכו במרוצת זמן קרוב ביותר לנקודות יישוב מבוססות."

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

3

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

שיר

על גבעות שיך אברק

נכתב על ידי: אלכסנדר פן
הולחן על ידי: מרדכי זעירא

בשבועה לווטה
את שבויה לי עתה
זה הלב את נדרו לא ירתיע
כי צווני חרות
האדם הפשוט
על גבעות שיך אברק
וחרתיה

ביומי ולילי
לי יהוד עמלי
על גבעות שיך אברק וחרתיה
כאן צמרות הזיתים
מזמרות זה ביתי
אבן אבן תלחש הכרתיהו
הרה, הורה שלי
יבולי מבשילים
על גבעות שיך אברק וחרתיה

אדמה אדמתי
רחומה עד מותי
רוח רב חרבונך הרתיח
ארשתך לי בדם
שאדם ונדם
על גבעות שיך אברק וחרתיה

המחול בגלים
יעגל עיגולים
עורי שמש - לעד בחרתיה

קריינים:

1946, תש"ז,

בחצות הליל, במוצאי יום כיפור יצאו מששה מוקדים, שיירות ארוכות של מכוניות ובהם כאלף איש במטרה להקים יא נקודות התיישבות חדשות בנגב. המבצע עבר בשלום ושום שיירה לא התגלתה לבריטים.

בכל נקודה הוקמו מספר צריפים, אוהלים, מגדל מים וגדר.

אורים, בארי, גל און, חצרים, כפר דרום, משמר הנגב, נבטים, נירים, קדמה שובל, תקומה

הם 11 היישובים שהוקמו תוך יומיים - אך שינו את מפת מדינת ישראל לתמיד!

עם הקמת מדינת ישראל כשנה וחצי מאוחר יותר, בה' באייר תש"ח נכלל הנגב בתחומי מדינת ישראל. במלחמת העצמאות תקף הצבא המצרי את יישובי הנגב, חלוצי כפר דרום עם לוחמי הפלמ"ח הצליחו לנהל קרב גבורה ולהחזיק מעמד 222 ימים מול העוצמה הגדולה של הצבא המצרי.

אך, בסופו של דבר הם קיבלו פקודה לסגת. באישון לילה הם הסתננו דרך קווי הצבא המצרי כאשר הם לוקחים איתם את ספר התורה ומבטיחים שהם עוד יחזרו.

ניצנים, יד מרדכי, בארות יצחק וכפר דרום נחרבו עד היסוד. אדמות כפר דרום נפלו לידי המצרים.

על אף המחיר הכבד, הנגב נותר בידיים ישראליות. הנגב חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל!

פחות מעשור לאחר מכן, וגם המים הם חלק בלתי נפרד מהנגב!

בנגב יישובים חקלאיים רבים והרי אי אפשר לקיים חקלאות ענפה בלי מים זורמים...

בשנת 1955 חגגה מדינת ישראל באירוע חגיגי את חנוכת צינור המים לנגב

שהחליף את מיכלי המים ופתר את בעיית המים בנגב, ליישובים ולחקלאות.

הצינור יצא ממעיינות ראש העין והוביל מים עד קיבוץ מגן שבנגב המערבי. השיר "הורה ממטרה"

נכתב יחיאל מוהר והולחן משה וילנסקי עבור להקת הנח"ל לכבוד המאורע הממלכתי.

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

5

שיר

הורה ממטרה

נכתב על ידי: יחיאל מוהר
הולחן על ידי: משה וילנסקי

רון קילוח בצינור
רן קילוח בצינור,
צינורות עורקי הנגב,
זה דרכו של המזמור
מן הברז אל הרגב
יעלו מימי תהום.
משאבה אומרת לחם!
נגב, נגב, מה מיום?
נגב, ממטרות עליך!

סובי, סובי, ממטרה, הי!
סובי, סובי, ממטרה,
לפזר פניני אורה,
סובי והתיזי מים!
עץ יריע בשדרה,
אדמה תיתן פריה
באין גשם משמיים.

המרחב כולו נצוד,
צינורות פרשו הרשת,
והנה סימן ואות,
בטיפין נראית הקשת,
ברית הפרח והניר,
ברית השקט והזמר,
ממטרה, שירך הוא שיר,
רנניהו, עד אין גמר.

סובי, סובי, ממטרה, הי...

קריינים:

עוד עשור חלף על מדינת ישראל הצעירה...
לאחר מלחמת ששת הימים

הורחבו שוב גבולות הנגב, וניתן היה לשוב גם לאדמות כפר דרום שננטש במלחמת העצמאות.
מדינת ישראל יזמה הקמת היאחזויות נח"ל בחולות גוש קטיף,
ב-1970 קמה היאחזות נח"ל כפר דרום ובטקס ההקמה הגיעו גם מתיישבי כפר דרום של י"א הנקודות
ולוחמי מתש"ח.

שנים ספורות לאחר מכן אוזרחו ההיאחזויות הנח"ל והפכו ליישובי קהילתיים ולמושבים חקלאיים.
יום כ"ב שבט, הוא היום שבו עלה לקרקע הישוב האזרחי הראשון בחבל עזה - נצר חזני.

סרט:

(לבחור 1):

יעקב זיידה <http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/4392.aspx>

שרה מצרפי <http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2905.aspx>

עמליה אבינועם <http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2866.aspx>

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

6

קריינים:

ב 35 שנות התיישבות הוקמו בגוש קטיף 21 יישובים, ולצדם חקלאות ענפה ומתקדמת. אך כיצד מקימים חקלאות בחולות? לא פלא שהחולות חיכו שוממים וריקים מים זורמים בצינורות עורקי הנגב- יש אך הם מחלחלים במהירות בחול הזהוב והצמחים נותרים בצימאונם...

סרט:

סרטים (לבחור 2):

<http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2862.aspx> אבי בורנשטיין

<http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2853.aspx> מרים בובליל

<http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2847.aspx> בני יפת

<http://www.mkatif.org/Web/He/Katif/Mordimovies/2868.aspx> יפתח בן אשר

קריינים:

זה מטפטף

זה מחלחל

לתוך הלב...

ההתיישבות בגוש קטיף היא סגירת מעגל מיוחדת של מפעל ההתיישבות בנגב המערבי. קיבוץ חצרים, הוא אחד מי"א הנקודות שעלו להתיישבות בנגב ב1946, כחצי יובל לאחר מכן, קיבוץ חצרים מפתח פטנט ישראלי מהפכני שמאפשר להתיישבות החקלאית בגוש קטיף להתקיים! הלא הוא הסטארט-אפ הישראלי ששינה את פני החקלאות בארץ ובעולם: הטפטפות. בסיפור הציוני של שיבת ישראל לארץ, בניית היישובים חידוש החקלאות יש עליות ומורדות יש נטיעות ויש עקירות יש ברכה יש כאב ויש הרבה שותפים טובים למעשה הציוני שבסך הכל רצו לטפטף טיפה.

טקס כ"ב בשבט בסימן אדמה והתיישבות

שיר

לטפטף טיפה

נכתב על ידי: אריק איינשטיין
הולחן על ידי: מיקי גבריאלוב

לא רציתי ללמד
לא ניסיתי להטיף
לא חיפשתי לפקד
וגם לא להיות עדיף
לא רציתי להכות
לא ניסיתי להתקיף
לא חיפשתי לגנות
וגם לא ניסיתי להחניף

סך הכל רציתי לטפטף טיפה
כי טיפה, עוד טיפה
עוד טיפה, עוד טיפה
תהיינה לים
לא רציתי לגלות

ולא ניסיתי לאחד
לא חיפשתי לגנות
וגם לא להתאגד
לא רציתי לחדש
לא ניסיתי להרוס
ולא חיפשתי לקדש
וגם לא להיות הבוס

סך הכל רציתי...

לא אמרתי להקריב
לא צעקתי "אחריו!"
לא חיפשתי להגיב
וגם לא יצאתי מכלי

סך הכל רציתי...

לא רציתי ללמד
ולא ניסיתי להטיף
לא חיפשתי לפקד
וגם לא להיות עדיף
ולא רציתי להכות
ולא ניסיתי להתקיף
לא חיפשתי לפתות
וגם לא ניסיתי להחניף
לא ניסיתי לגנות...

קריינים:

בכ"ב בשבט תשע"ט נוקיר תודה לחקלאים ולמתיישבים לתושבי הנגב החלוצים ולתושבי גוש קטיף שהיו שותפים ועודם במעשה חלוצי ציוני.

תם הטקס

המנון